

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. III. Ad quem pertineant bona aquisita à Clerico beneficiato, & meliorationes factæ in rebus Ecclesiæ, num ad Ecclesiam, an verò ad ipsum beneficiatum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

sua in pios usus expendant; neque ostendi possit, contra quam legem peccent beneficiati, superflua hæc in profanos usus expendendo, nisi obligari eos ex iustitia dicatur. Contraria tamen sententia, quod non obligentur ex iustitia, ad superfluos hos fructus in pias causas expendendas, sed ex charitate tantum, quæ obligat ad subveniendum pauperibus, ut volant aliqui; vel ex religione desumendo obligationem talem ex ipsa bonorum talium, Deo & Sanctis oblatorum, natura, quæ expendi volunt, ut Sanctos decet, prout putant alii; vel ex alio iuris positivi humani præcepto, ex variis iurum textibus petito, &c. comuni hodie usu, & consuetudine recepta est, ac ob plurimorum AA. auctoritatem valde probabilis, cum obligatio iustitiæ non facile probari possit, ex fundatorum, aut hæc bona conferentium voluntate, qui tam rigidi, ad Clericos, sub hoc onere, obligandos, vix videntur præsumi posse, absque irreverentia in statum Clericalem; neque conscientiam sibi facile faciant restitutionis, dantes Clerici hæc bona ad profanos usus, consanguineis v. g. aut accipientes Laici talia bona ad profanum usum ipsis expensa; & facile etiam explicentur SS. PP. & SS. Canones, qui contrarium videntur asserere, aut restitutionem faciendam insinuare, loqui scilicet illos, de illo tempore, quonondum bona Ecclesiæ in quatuor partes distributa fuerunt, ut una scilicet cederet Episcopo; altera Clericis aliis; tertia fabricæ; quarta pauperibus: hodie tamen post divisionem hanc legitimam auctoritate factam, cessat hæc obligatio iustitiæ.

§. III.

Ad quem pertineant bona sua à Clerico beneficiato, & meliorata facta in rebus Ecclesiæ, num ad Ecclesiam, an vero ad ipsum beneficiatum?

Prima quæstio non ex regula generali, sed ex variis circumstantiis decidi debet; si enim Prælati vel Rector Ecclesiæ, aut beneficiatus, nihil, vel parvum patrimonium eo tempore habuit, quo ad Prælatum talem, aut beneficium promotus præsumitur (cæteris paribus) et bonos fundos v. g. prædia, &c. quæ antea ab eo acquisita sunt, et antea Ecclesiæ fuisse coempta, & utilitatem suam pertinere, prout statutum habet in cap. Investigandum i. h. i. negatim decens est, ut qui nullum, vel exiguum patrimonium habet, sibi patrimonium acquirat ex redditibus Ecclesiæ, per prohibitam v. g. negotiationem. Si vero proprium patrimonium eo tempore habuit, & hoc quidem amplum, cum tamen redditus tenues beneficium essent, propriis potius, quam ex Ecclesiæ redditibus, comparasse sibi talia bona censeri debet, quæ præsumptio etiam tunc locum habet, quando beneficium proprio nomine talia bona emit, & quæ etiam ac pacifice aliquamdiu possedit, ut in tali casu, pro possessore, etiam hærede præsumi debeat, cum delictum in dubio non sit præsumendum. Scilicet tamen casus contingere potest, vel ratione patrimonii habiti, vel ratione ductæ adhibite, ut bona taliter Clerico beneficiato coempta, sive proprio

sive alieno nomine coempta sint, inter Ecclesiam, & heredes beneficiati, sint dividenda, nisi clarè constet ex bonis patrimonialibus tantùm comparata hæc fuisse, quo in casu ad hæredes beneficiati taliter comparata transibunt; vel nisi constet ex redditibus tantùm Ecclesie comparata ea fuisse, quo in casu, ad Ecclesiam taliter coempta pertinebunt, sive proprio, sive alieno nomine coempta sint, prout etiam habetur in cap. *inquivendum 4. h. e.* & quamvis in cap. *Presbyter 2. h. e.* statuatur, ut in casu, quo res aliqua ex redditibus Ecclesie emitur v. g. instrumentum emptionis, nomine Ecclesie, conficiatur, sub pœna adimendæ administrationis, pœnam tamen hæc non incurrit, qui monitus, ut rem taliter emptam Ecclesie incorporaret, facit, quod monetur, etiamsi instrumentum nomine Ecclesie confectum non sit, cum delictum non censetur in tali casu in effectum deductum.

Meliorationes verò, si quos in Ecclesie bonis fecit beneficiatus, fundos v. g. steriles ad fertilitatem, vel saltem ad

maiores fertilitatem reducendo, relinquuntur quidem beneficiato, ut illis frui possit, dum vivit, post mortem verò illius tales meliorationes, aut illarum æstimatio, non transeunt ad hæredes beneficiati, sed penes Ecclesiam manent, si ex redditibus Ecclesiasticis meliorationes illæ factæ fuerunt, ita ut nec impensæ factæ, restitui debeant (sicut enim æquum est, ut illi relinquatur terra possidenda, & fruenda, quam suâ industriâ excoluit, ita æquum etiam est, ut quæ ex Ecclesiasticis redditibus, meliorata sunt, Ecclesie maneat, post mortem illius, qui meliorationes tales sumptibus Ecclesie fecit) si verò meliorationes tales factæ fuissent sumptibus proprii patrimonii, aut ex quasi patrimonialibus bonis, hæredes talis beneficiati defuncti petere poterunt talium meliorationum æstimationem, nisi appareat, aut probari possit, animo donandi Ecclesie suas factas has meliorationes fuisse, ut ne ex alieno sine meliorantis voluntate, deturcat Ecclesia.

